

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

A decorative graphic consisting of four triangles: a solid black triangle pointing up at the top center, a solid grey triangle pointing down at the top right, a solid grey triangle pointing left at the middle left, and a solid grey triangle pointing right at the middle right.

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

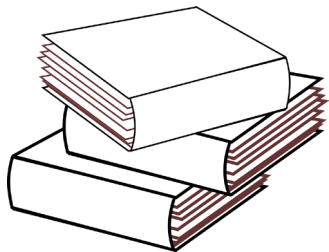
Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

Anesteziologijos ir reanimatologijos klinika

ANESTEZIOLOGIJOS IR REANIMATOLOGIJOS GRUPĖ

MUZIKOS TERAPIJOS POVEIKIS PACIENTŲ NERIMO VALDYMUI OPERACIJŲ METU, KAI NAUDOJAMA REGIONINĖ ANESTEZIJA

Darbo autorės. Ema ABELKYTĖ (V kursas); Augustė LAPINSKAITĖ (V kursas).

Darbo vadovai. Gyd. Aušra BUČAITĖ–MATULIANECĖ, Respublikinė Vilniaus universitetinė ligoninė; doc. dr. Darius ČINČIKAS, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Anesteziologijos ir reanimatologijos klinika.

Darbo tikslas. Naujausioje mokslinėje literatūroje apžvelgti muzikos terapinį poveikį nerimo valdymui regioninės anestezijos metu, identifikuoti muzikos stilius, tinkamus nerimo vertinimo būdus, sedacijos poreikį bei pacientų rekomendacijas.

Darbo metodika. Publikuotų straipsnių paieška atlikta naudojantis tarptautine duomenų baze PubMed ir specializuota Google Scholar informacijos paieškos sistema. Naudoti raktažodžiai „music“, „anesthesia“, „anxiety“ ir jų deriniai. Išanalizuota 16 mokslinių straipsnių, parašytų tarp 2018 – 2023 metų. Pasirinktos publikacijos turėjo atitikti kriterijus: parašytos anglų kalba, tiriami pilnamečiai pacientai, operacijos metu taikyta regioninė anestezija, muzikai klausytis naudojamos ausinės, intervencija taikyta intraoperaciniu laikotarpiu.

Rezultatai. Apžvelgtuose straipsniuose įvairių autorių duomenimis nerimą operacijų metu patiria 60–80% pacientų. Pacientus labiausiai neramina: nemalonūs operacinės įrangos, instrumentų garsai; operacinės personalo pokalbiai; mintys, kad chirurginiai instrumentai skverbsis į kūną; baimė jausti skausmą bei išeitys po operacijos. Kad operuojami pacientai jaustų mažesnį nerimą, dažnai yra seduojami benzodiazepiniais, propofoliu, deksmedetomidinu, fentaniliu. Tačiau šių preparatų vartojimas yra susijęs su dažniais šalutiniais reiškiniais. Muzikos terapijos, kaip alternatyvos nerimui malšinti, taikymas aprašomas ortopedinių, akušerinių – ginekologinių, bendrosios chirurgijos, apatinės pilvo dalies operacijų metu, dažniausiai taikant spinalinę anesteziją su ar be periferinių nervų blokada. Publikacijose buvo nustatyta, kad melodijos girdėjimas naudojant ausines regioninės anestezijos metu turi teigiamą poveikį nerimo mažinimui. Tik Kavakli et al (2019) nustatė, kad didesnį nerimą pacientams sukėlė muzikos klausymas nei operacinės triukšmas miego arterijos endarterektomijos metu.

Nerimo lygiui įvertinti pasitelkiamos įvairios skalės: The Spielberger nerimo būsenos – broožų vertinimas (STAI), Vizualinė analoginė skalė nerimui (VAS-A), Ligoninės nerimo ir depresijos skalė (HADS), operacijos metu nerimui identifikuoti gali būti užduodami klausimai (Ar jaučiatės ramus? Ar jaučiatės atsipalaidavęs?). Nors daugelyje nagrinėtų straipsnių hemodinamikos rodikliai nebuvo statistiškai reikšmingai pakitę, bet Hamid et al (2022) nustatė, kad muzikos intervencija padėjo stabilizuoti pacientų arterinį kraujo spaudimą bei širdies susitraukimų dažnį. Anot Yigit (2021) et al ir Kaur (2022) et al, muzikos terapijos naudojimas spinalinės anestezijos metu reikšmingai lemia mažesnį kvėpavimo dažnį. Taikant muzikos intervenciją operacijos metu Hamid et al (2021) atrado ryšį, kad didesnis amžius lemia didesnę kortizolio, nerimą atspindinčio hormono, koncentraciją.

Azi et al (2021) pastebėjo, kad muzikos grupėje buvo statistiškai reikšmingai mažesnis sedacinių vaistų poreikis. Graff et al (2018) nustatė, jog nerimo pasireiškimas seduojuant midazolamu arba taikant muzikos intervenciją yra panašus, todėl muzika gali būti naudojama kaip alternatyva. Chandak et al (2022) nustatė, kad papildomos sedacijos poreikis muzikos besiklausantiems pacientams yra mažesnis. Tik Kukreja et al (2020) tyrime nenustatyta, kad muzikos terapija sumažintų propofolio poreikį palyginus su kontroline grupe. Bae et al (2022) pastebėjo, kad binauralinių ritmų pritaikymas muzikos garsams turi teigiamą poveikį nerimo kontrolei operacijos metu, kadangi sumažina sedacinių vaistų poreikį.

69 – 98% pacientų, kuriems taikyta muzikos intervencija operacijos metu, jautė didesnę pasitenkinimą procedūra ir patartų ją skirti kitiems, tuo tarpu nerekomenduotų tik 1,8%. Bansal et al (2019) aprašė, kad pacientės, kurios anamnezėje buvo turėjusios cezario pjūvio operaciją (CPO), išreiškė didesnę pasitenkinimą, kai antro CPO metu turėjo galimybę girdėti muzikos garsus. 8 publikacijose, pacientai galėjo pasirinkti, kokią muziką klausys. Mistinę muziką rinkosi 66,7% pacientų; populiariąją 42,2 – 43,8%; meninę 43%; religinę 42,2%; balades 31,1 %; liaudies 12,5 – 30 %; atpalaiduojančią 3,3 %; klasikinę iki 18,5 %. Hamid et al (2021) pastebėjo, kad religinė muzika labiau tinkama pacientams, kurių amžius 41 metai ir daugiau, o baladės ir populiarioji muzika – jaunesniems pacientams.

Išvados. Muzikos terapija gali būti plačiai pritaikoma efektyvi priemonė anestezijos metu patiriamo nerimo mažinimui. Muzikos taikymas gali sumažinti sedacinių vaistų poreikį, prisideda prie hemodinamikos rodiklių kontrolės, lemia didesnę pacientų pasitenkinimą procedūra.

Raktažodžiai. Muzikos terapija; nerimas; operacija; regioninė anestezija.